

Interkulturel kommunikation i klasserummet – og didaktik

Læreruddannelseskonference 15. november 2016

”Hvordan forbereder vi de studerende i læreruddannelsen på
den flerkulturelle skole?”

Peter Hobel

Institut for Kulturvidenskaber

Syddansk universitet

Didaktik

- af græsk *didaktike* (*techne*)
'undervisnings(kunst)',
dannet af *didaskein*
'undervise, lære'
- disciplin inden for
pædagogikken der
beskæftiger sig med
undervisningens metoder og
målsætninger
- <http://ordnet.dk/ddo>
- Hvorfor
- Hvad
- Hvordan
- Hvem
- Hvor
- Hvornår
- Hobel 2013, 2015 a+b

Multikulturel didaktik

- eller hvad det nu skal hedde

(ikke et fag, men en nødvendig tilgang til alle fag)

- Indholdsintegration
- Vidensskabelse
- Reduktion af fordomme
- Lighedsskabende pædagogik
- Empowerment
- The Social Action Approach
- The Transformation Approach
- The Additive Approach
- The Contribution Approach

Banks 2008 (multikulturel didaktik)

Macken-Horarik 1998 (domæner)

Ivanic 1998 (identitetsarbejde)

Giddens 1999 (tradition og lærerrolle)

Kulturelle regimer og undervisningspraktikker

- Skriftserien Gymnasiepædagogik. Institut for Kulturvidenskaber. SDU
- http://www.sdu.dk/om_sdu/institutter_centre/ikv/formidling/gymnasiepeadagogik/udgaver
- Gå til nr. 80: Beck, S. og Paulsen, M. (2011). Mangfoldighed og fællesskab. Side 140

Beck og Paulsen 2011

Paulsen 2013

Interkulturel kommunikation

Fire gyldighedskrav til samtalen:

1. Tal klart (sproget)
2. Tal sandt (den objektive verden)
3. Tal sandfærdigt (den subjektive verden)
4. Tal i overensstemmelse med konventioner for samtale (den relationelle verden)

Adresserer:

1. Epistemisk viden
2. Teknisk viden
3. Praktisk-etisk viden

Habermas 1996

- Særkulturelle synspunkter/argumenter skal kunne præsenteres i den uformelle offentlige debat
- Oversættes til et fælles, sekulært sprog, almengøres, i den formelle offentlige debat

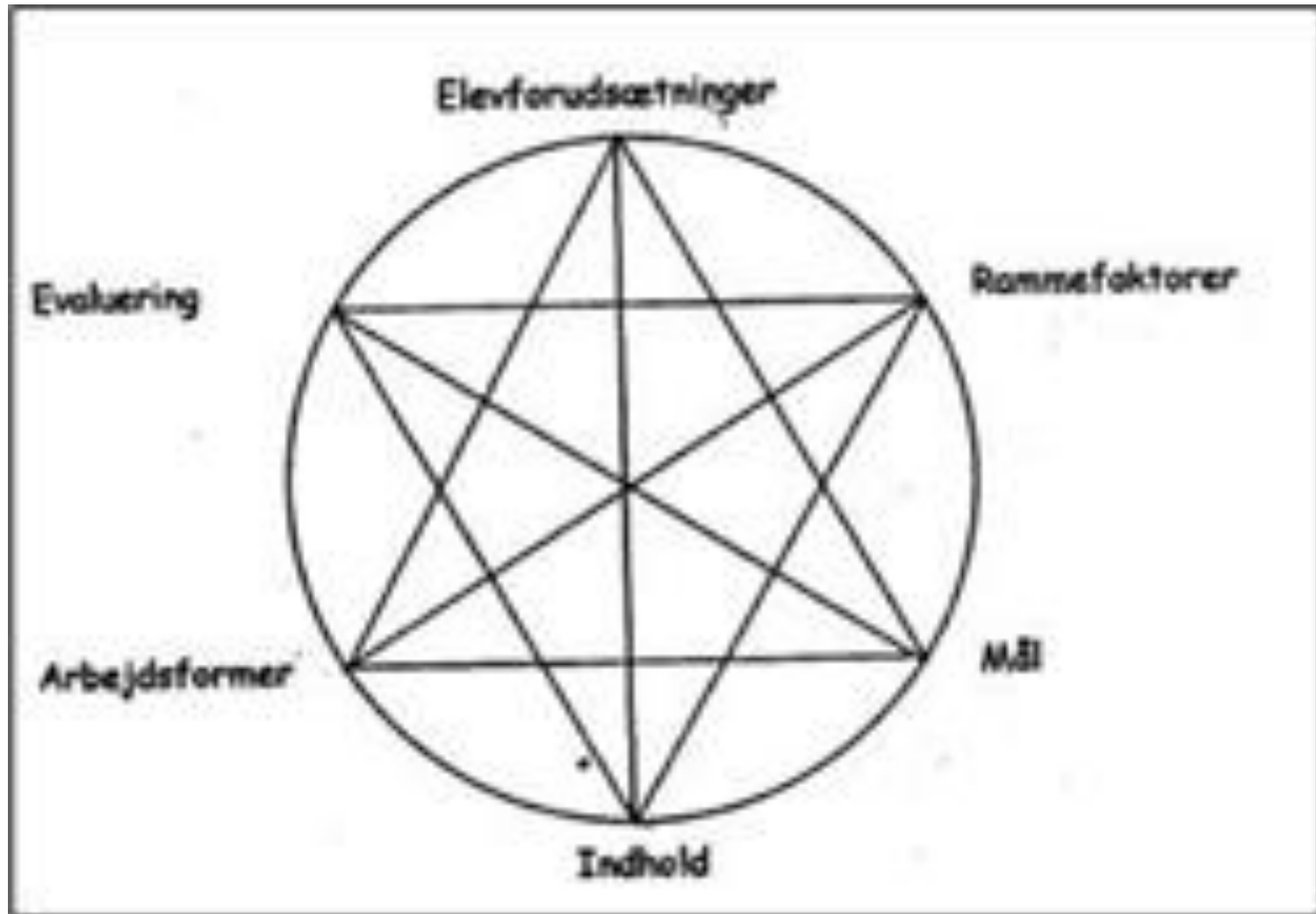
Habermas 2006

- Begreber og forestillinger om demokrati, videnskabelig rationalitet, religiøs skepticisme, mv. er udviklet i mange kulturer i førmoderne tid
- I deres moderne udgave(r) er de udviklet et i en global kontekst

Rattansi 2011

En didaktisk relationsmodel

Hiim og Hippe, se fx Christensen, Krogh og Quortrup 2016

”Familien”

(første eksempel)

- ”Vi har tidligere set, at det moderne samfund fremhæver individet på bekostning af diverse fællesskaber (individualisering). De negative følger heraf i form af usikkerhed, manglende tro på sig selv, skal familien råde bod på. Den bliver *stedet*, hvor vi bekræftes, og hvor vores inderste følelser skal have mulighed for at blive hørt. I stedet for at diskutere *funktionstømning* burde man snarere tale om *overbelastning* af familien. Det moderne samfunds tendens til specialisering og social differentiering indebærer, at familien antager karakter af at blive et *intimitets-reservat* og en *bekræftelsesinstans*.”
- Fra sociologibog for gymnasiet
- Kan alle elever genkende sig selv i denne analyse og i den opfordring, der ligger i denne tekst?
- Gælder det for alle elever, at den traditionelle familie er opløst og omsorg er udlejret?
- Didaktisk udfordring:
- Invitere særkulturelle erfaringer ind
- Diskutere det som ‘content’ og i forbindelse med ‘the knowledge construction process’
- Diskutere, hvad en familie er, hvilken funktion den kan have, og hvordan man bør agere i forhold til dens udvikling

”Abort”

(andet eksempel – Riis 2015)

»En af de største velsignelser er at skabe nyt liv, og det er der, vi ligner Gud mest. Satans plan er at ødelægge livets udfoldelse, og en af de mest bestialske og effektive måder [at gøre dette på] er at pakke det ind som noget humant. Guds modstander forfører mennesker til at begå masseofringer, og det bliver sagt, at det er for det bedste.«

Iben Thranholm på ”Retten til liv”s årsmøde

»Som Hitchens understreger, kalder vores nuværende viden om fostre på moral. Det rejser ikke bare nogle grundlæggende spørgsmål om, hvad det er for et menneskesyn, vi egentlig har i Danmark, når vi fortsat blindt håndhæver loven om den frie abort, men også om den måde, vi forvalter vores demokrati på.

Hvis videnskaben kan påvise, at der fra befrugtningøjeblikket er tale om et selvstændigt individ, har det så ikke krav på samme rettigheder og livsmuligheder som alle andre i et demokratisk samfund?»

Iben Thranholm i Politiken

- Læs også Omar Dhahir: Samarbejde i en interkulturel uddannelsessammenhæng
- Artiklen er en bourdieu-inspireret analyse af, hvordan studerende med forskellige kulturelle, etniske og sproglige baggrunde samarbejde på studiet Interkulturel pædagogik med arabisk (felt: universitetsuddannelse)
- Artiklen analyserer samarbejds- og magtforholdet mellem aktører/studerende med forskellige sproglig (Hvem har arabisk som modersmål? Hvem har dansk som modersmål? Hvem har andre sprog som modersmål?) og kulturel kapital
- Artiklen analyserer, hvordan de forskellige studerende skaber sig social kapital gennem samarbejdet, og hvilken habitus de har

Er det så enkelt?

- Vi må gå ud fra, at det er kognitivt, affektivt og socialt anstrengende at overskride etnocentrisme
- ... og at oversætte sit særkulturelle sprog til et sekulært, fælles sprog
- ... og at bevæge sig fra et domæne til et andet
- Minoriteter er grupper, der ikke har magten til at definere, hvad der er normalt (Moldenhawer 2002) – de har ikke magten til at afgøre, hvilke forskelle der gør en forskel. Diskursiv og institutionel magtudøvelse
- Nogle minoritetsgrupper har en baggrund, hvor der ikke er tradition for at ‘diskutere’ og ‘perspektivere’ – og hvorfra de måske er flygtet, fordi det er decideret farligt
- Er det inter- og transkulturelle projekt reelt et monokulturelt projekt? Privilegerer det en vestlig diskurs og stiller krav til ‘de andre’ om, at de skal underlægge sig vestens rationalitets-, videnskabs- og demokratiforståelse? (Paulsen 2013:45ff)

Referencer

- Banks, J.A. (2008). *An Introduction to Multicultural Education*. Boston: Pearson
- Beck, S. og Paulsen, M. (2011). Mangfoldighed og fællesskab. I *Skriftserien Gymnasiepædagogik nr. 80*
http://www.sdu.dk/om_sdu/institutter_centre/ikv/formidling/gymnasiepædagogik/udgaver
- Christensen, T.S. m.fl. (2016). *Almendidaktik og fagdidaktik*. Kbh.: Frydenlund
- Dhahir, O. (2015). Samarbejde i interkulturel sammenhæng. I *Samme som Hobel 2015a*
- Giddens, A. (1999). *En løbsk verden*. Kbh.: Hans Reitzels Forlag
- Habermas, J. (1996). *Teorien om den kommunikative handlen*. Ålborg: Ålborg Universitetsforlag
- Habermas, J. (2006). Religion in the Public Sphere. I *European Journal of Philosophy*, 14:1
- Hobel, P. (2013). When the Entire World is pushed into the Classroom: Reflections on Communication, Interculturalism and Education and on Intercultural Education in the Danish Upper Secondary School. I tidskriftet *Nordidactica* 2013:1
<http://kau.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A623618&dswid=-9687>
- Hobel, P. (2015a). Casearbejde og interkulturelle pædagogiske problemstillinger. I Hobel, P. m.fl. (red.). *Interkulturel pædagogik. Kulturmøder i teori og praksis*. Kbh.: U Press
- Hobel, P. m.fl. (2015b). Interkulturel pædagogik – præsentation af et forsknings- og uddannelsesfelt. I *Samme som Hobel 2015a*

Referencer

- Ivanic, R. (1998). *Writing and Identity. The Discoursal Construction of Identity in Academic Writing*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company
- Macken-Horarik, Mary (1998): Exploring the Requirements of critical School Literacy: a View from two Schoolrooms. In: F. Christie & R. Mission (ed.): *Literacy and schooling*. London:Routledge
- Paulsen, M. (2013). Kulturelle regimer og samarbejde i det flerkulturelle samfund – et politisk filosofisk essay. I Paulsen, M. og Servan, J. (red. 2013). *Terra Nullius - utopier i et hav af kultursammenstød*. I serien filosofi og læring. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.
- Rattansi, A. (2011). *Multiculturalism. A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press
- Riis, A.H. (2015). Religiøs og sekulær begrundelse gennem visuel argumentation. Et møde mellem forskellige udtryksmidler i offentlig debat. I Engebretsen, M. (red.). *Multimodale studier av interkulturell kommunikasjon i kunst, skole og samfunnsliv*. Agder: Portal Forlag